

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. XVII. De petitione, & receptione Sacramenti à ministro indigno.

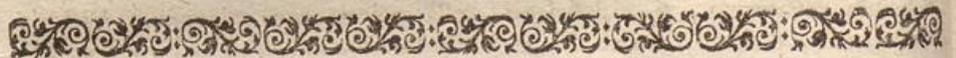
urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

quit induci, ut investiget: caret tamen omni culpâ postea usus scientiæ, postquam illicitè quis eam à Dæmone acquisivit, quia ad ejus usum non concurrit Dæmon. Sanch. n. 4.

Ex hoc responso patet rectè tradi à Sporer *tr. 5. in 5. precept. Decal. c. 1. n. 79.* nihil superstitionis subesse positioni signorum, etsi à Dæmone institutorum aut indicatorum, dum sic solum impeditur maleficium à Dæmone causandū vel continuandum, ubi etiam permitti ait à Dōctis praxim militum, qui ut solvant maleficium congelationis, gladio ter impungunt, & tribus crucibus formati: in aere dicunt: *DEUS est fortior Dæmone in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti certo semper effectu.* Ratio videtur valere allata, quod cū nihil debeat Dæmon operari, sed congelato non ampliùs assistere positivè, non sit necessarium ullum pactum cum Dæmone.

Idem Sporer *tr. 2. in 1. precept. Decal. c. 9. num. 41.* resolvit, quod rusticus ille nihil supersticiosum egerit, stans supra locum, in quo noctu senex quidam infoderat thesaurum artibus magicis à Dæmone custodiendum, eâ condicione, ut nullum sinat eum tollere, nisi stans in eo loco se bonâ pulve reficiat, vinumque hilariter bibat, rusticus non procul inde jacens pactum hoc audiverat, mox mane adest cum pulve, & vino, manducat, & bibit; nihil inquam supersticiosum egerit, sic enim duntaxat posuit signum contrarium, ad quod non tenebatur Dæmon ampliùs custodire. Utrum autem tollendo thesaurum violaverit justitiam, non est hujus loci discutere, rectè autem affirmativam insinuat *num. 49.* in simili, senex enim fuerat verus Dominus thesauri.

* *
*

§. XVII.

De Petitione, & Receptione Sacramenti à Ministro Indigno.

135. **Q**uaritur quartò an sit licita receptio, & petitio Sacramenti, ab indigno ministro, seu constituto in peccato mortali. Hanc questionem fusè disputat Eximius P. Soarez. *in 3. p. 20 3. D 18. Sec. 1.* apud quem magno pere variant. D. Th. & Scot. Adrian. & Cajet. pro decisione sunt quedam prenotanda.

Prenotandum primò: potest quis dupliciter prohiberi petere à ministro Sacramentum. Primò directè, nè petat ab eo, qui seclusâ prohibitione haberet jus dandi, taliter prohibentur fideles petere à Ministro censurato, præsertim Excommunicato excommunicatione majori, quia per censuram hanc est directè vetita cum

68.

excommunicato communicatio maximè in factis, & Sacramentorum participatione. Secundò indirectè ex generali obligatione vitandi scandali, proinde non cooperandi ruina spirituali alterius.

Prænotandum secundò jure antiquo temporibus S. Th. omnis Excommunicatus majori excommunicatione, fuit vitandus ab omnibus, seu fuit non toleratus, ac hæc prohibitio est post Concilium Constantiense mitigata, ac restricta, ad solum nominatim excommunicatum, ac denunciatum, vel ad manifestum percussorem Clerici, qualis censendus est solus ille, cujus factum nulla tergiversatione celari potest, aut juris suffragio excusari. Hodie ergo nullus excommunicatus, nisi nominatenus excommunicetur, aut denunciatur, aut notoriè percusserit Clericum, vitari debet, sed toleratur.

Prænotandum tertio, quod Martin. V. in Extravagante ad *evitanda*, concessit fidelibus, hos in re nulla obligari vitare toleratos excommunicatos, proinde quantum est ex vi præcepti Ecclesiastici non prohibentur à tolerato ministro petere Sacramenta, & hic etiam pro tunc licitè ministrabit, concessio enim uno relativo conceditur communiter alterum, atque adeò cum sit necessaria jurisdictio, pro eo casu Minister excommunicatus toleratus non censetur eà privatus. Nihilominus rogatus, ut ministret, debet mittere ad alium non censuratum, nisi priùs possit, & velit absolvi à Censurâ, vel si alius desit Minister, debet proponere se petiturum absolutionem; unde cum ad licitam administrationem nihil obstat, nisi censura, si petens prudenter credat, quod antequam ministret, sit ab

ea liberandus, liberrimè petet ab eo Sacramentum, etsi adsint alij ministri non ligati, & nulla subsit causa specialis. Quia tamen dictum privilegium directè est conditum in favorem solum fidelium, indirectè verò duntaxat in favorem ministri, idcirco hic per hoc adhuc manet obligatus petentem mittere ad alium ministrum, si hic æquè satisfaciet. Unde sequitur, quod nunquam se possit sponte ingerere, quia pro tunc est privatus jurisdictione, aliàs directè favoriseret illi Extravagans Martini.

136. Respondeo primò nunquam potest peti Sacramentum ab eo, qui illud præstare non potest sinè peccato, ut si defectu jurisdictionis, aut ordinis nequit validè conficere. Ratio, quia petitio esset inductio in peccatum. Hinc ab Excommunicato vitando extra casum extremae necessitatis non potest peti absolutio defectu jurisdictionis, quam, quia recuperat in extrema necessitate, possunt tunc ab eo peti Sacramenta non tantùm necessaria ut Baptismus, & Pœnitentia, sed etiam valde utilia ut Evcharistia in hora mortis (nisi recepta foret scandalosa, & evaderet in contemptum Catholicæ Religionis, propter quam causam sanctus Hermenegildus recusavit Evcharistiam accipere ab Episcopo Ariano) secus Extrema Unctio, nisi in defectu caterorum Sacramentorum, quia tunc est valdè utilis: & præcepta Ecclesiæ non obligant cum valdè notabili incommodo, & ideo effectus excommunicationis, quatenus impedit licitam, validamque collationem Sacramentorum cessat. *Dicastill. de Sacram. tr. 1. D. 3. num. 305. & tr. 8. de Pœnit. D. 10. dubit. 13. & 14. & de Cens.*

Cens. 11. 10. D. 2. dub. 32. & 41. Cur Extrema Unctio, nisi deficient cetera Sacramenta, nequeat peti, sed Eucharistia est disparitas, quod Eucharistia sit plurimum utilis, Sacramentum præstantissimum, & ex maximis naturâ suâ roborativis.

137. Respondeo secundo ab Excommunicato tolerato potest ex necessitate peti Sacramentum, & quidem si creditur administraturus sine peccato, sufficit utilitas Sacramenti, aut quia petenti placet potius ab eo, quam ab alio præfente petere, ac recipere Sacramentum. Sola tamen utilitas Sacramenti non sufficeret, dum esset ministraturus in peccato, priusque non paratus, aut non obligatus ministrare, sed respectu talis major causa poscitur, sufficeret autem necessitas implendi præcepti Ecclesiastici, vel utilitas non differendi nimis diu Confessionem, aut Communionem. Loquendo autem de Ministro ex officio obligato, vel non obligato, parato tamen sufficit sola utilitas Sacramenti, in defectu Ministri, qui sine peccato ministraret, ita Soarez *Vers. dixi autem*: in cuius principio non exigit necessitatem etiam gravem, aut præcepti implendi.

Ratio primæ partis de ministraturo sine peccato est evidens, cum is usus sit jurisdictione sine peccato petens non eget speciali causa.

Ratio secundæ partis de ministraturo in peccato, non sufficere solam utilitatem, sed requiri aliqualem necessitatem, aut quid æquivalens huic (uti est carentia diuturna Sacramenti) ratio inquam est ex generali regula Charitatis de vitando gravi scandalo in proximo citra grave nostrum

incommodum, atqui non est grave incommodum carere utilitate Sacramenti ad modicum tempus, ergo sola carentia utilitatis ad modicum tempus non sufficit, nisi sit insuper necessitas, aut longior carentia utilitatis.

Ratio partis ultimæ est ex ratione fundamentali, quâ utitur Soarez *Conclusionem 1.* illam actionem recipiens Sacramentum licitè per se petit, quam Minister præstare potest sine peccato, sed ministerium Sacramenti potest præstare minister sine peccato, in quo si ministrabit, peccabit ex propria malitia, ergo recipiens Sacramentum licitè per se petit ab illo Sacramentum saltem ex aliqua causa rationabili, qualis est utilitas Sacramenti, nam ex officio obligatus obligatur semper ministrare petenti, consequenter semper esse vi officij rite dispositus, ergo sola utilitas mihi facit licitam petitionem, sicut & respectu Ministri non obligati, at jam parati, esto iniqui, quia tunc mea petitio non est inductio; nec cooperatio, imò vix aliqua occasio ruinæ: quia jam cecidit utpote jam paratus, Soarez *vers. secundo infero*

138. Dices cum Soarez etsi petitio ex objecto sit semper bona, ex circumstantia tamen est semper mala, quia datur proximo occasio ruinæ, seu fit cum scandalo. Respondeo cum eodem negando quod semper sit mala ex circumstantia proximi, seu ministri in peccato ministraturi, sed aliquando petitio est scandalum activum, & occasio ruinæ data moraliter, aliquando vero est scandalum pure passivum, & occasio tantum permissa, seu à ministro accepta. quando autem isto potius modo contingat, quam illo, aut

contra, do regulam sequentem cum Soarez *vers. dices quamvis* approbatam ab Arriaga, de *Sacram. D. 20. num. 19 & 20.*

Regula hæc servanda est fundata in generali obligatione ex ordine charitatis vitandi ruinam proximi, nempe quod eam teneamur vitare, si commodè, & sine magno damno possumus, licet ex malitia, aut fragilitate peccabit, secùs si citra grave incommodum, aut damnum non possumus declinare peccatum proximi. Ex hac Regulâ.

Infert Soarez non valere duas aliorum Regulas, quarum prior distinguit inter ministrum obligatum ex officio, & ministrum sponte suâ ministrantem, posterior inter ministrum paratum, & non paratum ministrare: neutra regula sufficit, quia vi nullius regulæ potest universim affirmari, aut negari de ministro, quod licet petatur ab eo Sacramentum, nam vi primæ etiam in obligato ex officio ex charitate peccatum est impediendum sinè nostro incommodo (ut si alius adsit minister sinè peccato daturus) est enim constitutus in aliquali necessitate, non physicâ, sed morali indigentia, & miseria. Similiter non semper culpabiliter petitur à ministro iniquo non obligato, videlicet in gravi necessitate, nam hæc justificat petitionem, quin sit occasio data, sed permiffa, ac accepta ruina, uti in periculo mortis petatur Baptismus, aut pœnitentia, aut Eucharistia, imò etiam Extrema Unctio in defectu reliquorum Sacramentorum.

Regulam secundam etiam non subsistere universaliter ostenditur, & quidem non respectu parati: dupliciter enim quis potest esse paratus, habitualiter, & actu-

aliter, habitualiter paratus dicitur, qui actu non cogitat de peccato, est tamen ita dispositus, ut si ei offeratur occasio, peccabit, ab hoc posse peti licetè passim negant Theologi sinè urgente necessitate, quia petitio tunc foret positiva cooperatio ad peccatum, aliàs non futurum: Paratus actualiter est is, qui actu habet voluntatem ministrandi indignè; ab hoc similiter petere esse universim licitum dici non potest, estò enim actu peccet intrinsecè, non tamen externè consumabit, nisi petas, ergo petitio tua indirectè cooperatur consumationi peccaminosæ, Soarez *Sec. 2. Conclus. 2. Tamb. lib. 5. in Decal. c. 1. §. 4. num. 68. Pal. 10. 1. tr. 6 D. 6. p. 10. num. 5. citans Sanch. lib. 1. Decal. c. 7. num. 15. &c. ac explicans S. Th. 2. 2. q. 78. art. 4. simpliciter asserentem à parato peti posse, quod sit intelligendus de petitione rationabili, seu facta ex causa justa.*

Dum requirimus necessitatem vel utilitatem, ut petitio Sacramenti à non parato sit à culpa immunis, non est necesse ut sit extrema, aut valde gravis, aut necessitas implendi præceptum Divinum, sed poterunt sufficere causæ minores, sicut sufficiunt in alijs humanis actionibus obtinendis, minùs utilioribus, quàm sint Sacramenta, ut dum petitur juramentum à pejeraturo, mutuum ab usurario etiam à non parato, etsi non interveniat magna necessitas sed utilitas Sacramenti, Soarez *vers. Dixi autem*, intellige de utilitate respectu actualiter parati etiam non obligati, imò etiam de non parato obligato per *num. 137.*

139. Respondeo tertio ad questionem quartam *num. 135.* propositam à
N 3 nul-

nullo ministro non excommunicato etiam actualiter parato potente dignè, sed indignè ministratum potest sine causâ rationabili peti Sacramentum, constat hoc ex proximè dictis *vers. Infert.* Soarez. Confirmatur, quia nulli debemus injicere laqueum, *lan. de viduis. 2. 37. q. 1. & Matth. 18. ve homini per quem scandalum venit.*

Ex causâ verò rationabili nimirum necessitatis, vel utilitatis juxta explanationem *num. 137. & seq.* licet peti potest Sacramentum à ministro iniquo potente ministrare licetè, etsi non sit paratus; si tenetur ex officio, sufficit sola utilitas (augmentum enim gratiæ est petenti valde utile) uti etiam sufficit respectu ministri non obligati actu parati, secus si non sit actu paratus. Totum hoc colligitur ex *num. 137. & seq.*

Observat cit. Arriaga *num. 22.* ut necessitas excuset à peccato petentem suf-

ficere etiam minorem, quam sit necessitas gravis, vel implendi præceptum confessionis, aut communionis, ut si minister dignus sit valdè morosus, vel indoctior, & ideo minus satisfactorius proponendis difficultatibus, vel notabiliter minus directurus, vel inster lucrum indulgentiarum, aut esset diu] Sacramentum differendum, aut est festum solenne, quo consuevi sumere Eucharistiam, aut addit Sporer. *Theologia Sacramentalis pass. 1. c. 3. num. 179.* si indigeas sacro pro defuncto amico: & ex Gobat. *tr. 1. num. 265.* resolvit, quod videns turpissimè paulo ante jocantem cum puella, aut horrendè blasphemantem, adhuc possit ei offerre infantem baptizandum, aut sua peccata confiteri, præsumi enim potest, quod sit præmissurus contritionem, confessio enim ad horum administrationem non est necessaria.

* *

§. XVIII.

De ministro qui indignum invitat, aut ei ministrat Sacramentum. Ubi, an minister sciens indignitatem petentis Eucharistiam ex sola confessione possit eam negare sine revelatione confessionis.

140. **Q**uæres quinto an minister Sacramenti possit licite ministrare Sacramentum indigno, aut etiam hunc invitare ad susceptionem. Supponendum est, quod minister debeat esse fidelis dispensator *ex 1. ad Corinth. 4. id-*

circo ex charitate in proximum, ac ex Religione in Sacramenta, horumque Authorem teneri impedire, nè quis indignè suscipiat Sacramenta, si commodè potest, id est, ut explicat Arriaga, *cit. D. 21. num. 1.* si sine damno proprio